

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 21 ΕΑΔΗΣΥ/2025

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα 10 Απριλίου 2025, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου 7-9 γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως και εμπροθέσμως σε όλα τα Μέλη της Επιτροπής.

Κατά τη συνεδρίαση αυτή από τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν:

Προεδρεύουσα: Ευαγγελία Κουτούπα, Σύμβουλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλος: Δημήτριος Χανής, Σύμβουλος ΕΑΔΗΣΥ

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Νικολέττα Κοττά, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ

Η Πρόεδρος κ. Ανδρονίκη Θεοδοκάτου απουσίασε δικαιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης Π.Ε Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Ειρήνη Μουτσοπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, Τμήμα Μελετών ΔΜΓ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η Εισηγήτρια, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 για την προσφυγή του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του νοσοκομείου, χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 195.960,00€ πλέον Φ.Π.Α.24% ή 242.990,40 € συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%.

1. Με το με αρ. πρωτ. 2625/12-03-2025 αίτημα (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2372/12.03.2025), όπως συμπληρώθηκε με το από 27-03-2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2976/27-03-2025), το Γενικό Νοσοκομείο Χαλκιδικής αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

Η αιτούσα εκθέτει τα εξής:

2.1 Με την αρ. 72/2023 Διακήρυξη (ΑΔΑ:ΨΥΧΙ46907Υ-4ΤΩ ΑΔΑΜ: 23PROC013930195 2023-12-11) προκηρύχθηκε, κατόπιν ματαίωσης της προηγούμενης αντίστοιχης διαγωνιστικής διαδικασίας¹ (πρβλ. αναλυτικώς Δ104/2024 σύμφωνη γνώμη της Αρχής), ηλεκτρονικός διαγωνισμός άνω των ορίων για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων για τις ανάγκες του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής, του Ψυχιατρικού Ξενώνα και της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού ΚΕ.Φ.ΙΑ.Π., συνολικού προϋπολογισμού 282.258,07€ χωρίς ΦΠΑ για ένα έτος (με δικαίωμα προαίρεσης για ένα ακόμα έτος, το ποσό του οποίου δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό των 282.258,07€), και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίσθηκε η 9η-1-2024 και ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης αυτών η 12η-1-2024. Στον σχετικό διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορές τρεις εταιρίες :

- «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS Α.Ε ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ»,

- «ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ FACILITY SERVICES ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ» και

- [.....] με δτ. [.....].

2.2 Εν τω μεταξύ, δεδομένου ότι η ισχύουσα -σε εκείνο το χρονικό σημείο- σύμβαση έληγε στις 31-12-2023, το Γενικό Νοσοκομείο Χαλκιδικής, κατόπιν χορήγησης σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του Νοσοκομείου (βλ. **Δ128 ΕΑΔΗΣΥ/2023** σύμφωνη γνώμη), υπέγραψε την αριθμ. **177/2023 σύμβαση**, με ισχύ από 1-1-2024 έως 30-6-2024.

2.3 Σύμφωνα με το απόσπασμα των πρακτικών της αρ. 8/22-3-2024 θέμα 7ο (ΑΔΑ:662 Α46907Υ-Ο79) συνεδρίασης του ΔΣ του Νοσοκομείου αποφασίστηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού στην συμμετέχουσα εταιρία «IFS ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ FACILITY SERVICES SA». Τον Απρίλιο του 2024 και οι τρεις συμμετέχουσες εταιρείες άσκησαν ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ προδικαστικές προσφυγές κατά της

¹ Σημειώνεται ότι, η προηγούμενη διαγωνιστική διαδικασία, η οποία εκκίνησε στις 5-9-2023 (δημοσίευση αρ. 46/2023 Διακήρυξης) με ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης την 9η-10-2023, ματαιώθηκε κατόπιν ευδοκίμησης προδικαστικής προσφυγής κατά των όρων της διακήρυξης, η δε με αρ. 1773/2023 σχετική απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ κοινοποιήθηκε στις 4-12-2023.

απόφασης της αναθέτουσας αρχής που αποδέχτηκε τις προσφορές των λοιπών συμμετεχόντων στο διαγωνισμό η εξέταση των οποίων ορίστηκε στις 15-5-2024.

2.4 Σε συνέχεια εκ νέου αποστολής σχετικού αιτήματος του Γ.Ν. Χαλκιδικής στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., με την **Δ71 ΕΑΔΗΣΥ/12.6.2024** αποφασίστηκε, για δεύτερη φορά, παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής περί προσφυγής του φορέα στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, βάσει του άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του Γ.Ν. Χαλκιδικής με χρονική διάρκεια τριών (3) μηνών, ήτοι από **1-7-2024 έως και 30-9-2024** και υπεγράφη η αρ. **112/2024 σύμβαση**.

2.5 Εν τω μεταξύ, το Νοσοκομείο ενημερώθηκε από την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. με το υπ' αριθμ. πρωτ. 6462/13-6-2024 ηλεκτρονικό μήνυμα ότι δεν εξετάστηκαν οι προσφυγές και συνεπώς υπήρξε τεκμήριο σιωπηρής απόρριψής τους. Στη συνέχεια, τον Ιούνιο 2024, κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης από την ΕΑΔΗΣΥ κατατέθηκαν αιτήσεις αναστολής / ακύρωσης των εταιρειών [...], «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS Α.Ε ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» και «ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ FACILITY SERVICES ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ» ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης Με Πράξεις της Προέδρου Εφετών του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης ορίστηκε, ως ημερομηνία εκδίκασης των παραπάνω αιτήσεων ακύρωσης/αναστολής, η **17η-10-2024** (βλ. Δ104 ΕΑΔΗΣΥ/18.9.2024 σύμφωνη γνώμη της Αρχής).

Εν συνεχεία, με τις αρ. Α484/15-11-2024, Α488/15-11-2024 και Α441/23-10-2024 Αποφάσεις του Δικαστηρίου, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στο Νοσοκομείο στις 4-12-2024, 24-12-2024 και 06-11-2014 αντίστοιχα, αναπέμφθηκαν οι υποθέσεις στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. για να εξετασθούν (να εκδοθούν αποφάσεις επί των προδικαστικών προσφυγών με ΓΑΚ 497/11-4-2024, ΓΑΚ 492/11-4-2024 και ΓΑΚ 489/11-4-2024 αντίστοιχα).

2.6 Σημειώνεται ότι, το Νοσοκομείο για να καλύψει τις ανάγκες του, μετά την προκύψασα δικαστική εμπλοκή της διαγωνιστικής διαδικασίας απέστειλε για τρίτη φορά στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. αίτημα παροχής σύμφωνης γνώμης περί προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών καθαριότητας, με χρονική διάρκεια επτά (7) μηνών, η δε Αρχή με την υπ' αριθμ. **Δ104 ΕΑΔΗΣΥ/18.9.2024 απόφαση** χορήγησε τη σχετική σύμφωνη γνώμη και υπεγράφη η αριθμ. 152/2024 (ΑΔΑΜ : 24ΣΥΜΝ015514488) με ισχύ από **1-10-2024 έως 30-04-2025**.

2.7. Εν συνεχεία, η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. (7^ο Κλιμάκιο) εξέδωσε τις κάτωθι αποφάσεις :

- **Σ1756/2024** (εκδόθηκε 10-12-2024) με την οποία απορρίφθηκε, για όλους τους προβαλλόμενους λόγους, η προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ 489/11-4-2024/[.....] κατά το μέρος που στρεφόταν κατά της απόφασης ανάδειξης προσωρινού αναδόχου της «IFS ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ FACILITY SERVICES SA» προβάλλοντας ισχυρισμούς λανθασμένου υπολογισμού των νόμιμων κρατήσεων, υποβολής ασυνήθιστα χαμηλού κόστους αναλωσίμων, υποβολής πιστοποιητικού διασφάλισης ποιότητας που δεν πληροί τους όρους της διακήρυξης κλπ, αλλά και κατά το μέρος που δεν αναγνωρίστηκαν πρόσθετοι λόγοι αποκλεισμού της «ICM», όπως παράλειψη ανάλυσης των τιμών που συνθέτουν την

οικονομική της προσφορά, δήλωση ασυνήθιστα χαμηλού ποσού εργολαβικού κέρδους κλπ.

- **Σ194/2025** (εκδόθηκε 07-02-2025), η οποία απέρριψε εν μέρει την προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ 492/11-4-2024/«IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES SA» κατά το μέρος που έβαλλε κατά της προσφοράς της [...] λόγω μη πλήρωσής της με τις τιθέμενες στην διακήρυξη τεχνικές προδιαγραφές, ενώ έκανε δεκτή αυτήν κατά το μέρος που προέβαλλε πρόσθετους λόγους απόρριψης της προσφοράς της «ICM» και ειδικότερα την παράλειψη ανάλυσης της μεθόδου υπολογισμού κάθε επιμέρους κονδυλίου της οικονομικής της προσφοράς, όπως απαιτούσε η διακήρυξη και τη μη τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας για τη διαπίστωση (μη) ή συνδρομής λόγου αποκλεισμού σε βάρος του τρίτου στον οποίο στηριζόταν η τελευταία.
- **Σ82/2025** (εκδόθηκε 17-01-2025) απέρριψε την προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ 497/11-4-2024/«ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS A.E ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» ως προς τον λόγο απόρριψης της προσφοράς της και ως προς τους λόγους που στρέφονταν κατά των προσφορών των λοιπών δύο συμμετεχόντων.

2.8 Σε συνέχεια έκδοσης των ανωτέρω αποφάσεων της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. υπεβλήθησαν οι κάτωθι αιτήσεις ακύρωσης – αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης:

- ΑΚ568/2024 της [.....] κατά της Σ1756/2024, με ημερομηνία εκδίκασης **06-03-2025**

- ΑΚ34/2025 της «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS A.E ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» κατά της Σ82/2025, με ημερομηνία εκδίκασης **13-03-2025**

- ΑΚ66/2025 της «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES SA» κατά της Σ194/2025, με ημερομηνία εκδίκασης **10-04-2025**.

- ΑΚ67/2025 (16-02-2025) της «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS A.E ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» κατά της Σ194/2025, με ημερομηνία εκδίκασης **10-04-2025**.

2.9 Με την αρ. 3^η/21-2-2025 θέμα 19 (ΑΔΑ: 6Ι1Τ46907Υ-ΓΘΨ) Απόφαση του ΔΣ του Νοσοκομείου, ο φορέας συμμορφώθηκε με την Σ194/2025 απόφαση (ΓΑΚ 492/11-4-2024) της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. και η Επιτροπή Αξιολόγησης τροποποίησε τα πρακτικά των από 13-2-2024 και 13-3-2024 συνεδριάσεων περί αξιολόγησης των τεχνικών και οικονομικών προσφορών και περί ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, που εγκρίθηκαν με την αρ. 8/22-3-2024 απόφαση του ΔΣ του Νοσοκομείου, κατά το μέρος που δεν είχε απορριφθεί η προσφορά της «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS A.E ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» για τους πρόσθετους λόγους που αναφέρονταν στην υποβληθείσα προδικαστική προσφυγή (πρβλ. ανωτέρω Ιστορικό, παρ. 2.7).

2.10 Κατόπιν των ανωτέρω, το Γ.Ν. Χαλκιδικής υπέβαλε, για τέταρτη φορά, αίτημα για παροχή της σχετικής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής, χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“[...]2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

4. Το υπό εξέταση αίτημα του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής, το οποίο είναι μη κεντρική αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου νόμου.

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρει χαρακτήρα δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Για την προτεινόμενη, βάσει του εξεταζόμενου αιτήματος σύμβαση, προϋπολογισθείσας δαπάνης 195.960,00€ πλέον Φ.ΠΑ, σε συνδυασμό με τις ανατεθείσες συμβάσεις για υπηρεσίες καθαριότητας που έλαβαν χώρα εντός του τελευταίου δωδεκαμήνου και κατόπιν των αριθμ. Δ71ΕΑΔΗΣΥ/2024 και Δ104ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνων γνώμών της Αρχής, η μεν πρώτη ποσού 73.489,41 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, η δε δεύτερη ποσού 171.465,00€ ευρώ χωρίς ΦΠΑ, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής, κατ' άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, βλ. σχετικώς ΔΕΚ -ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C-549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35).

Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των

διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, δεν επιτρέπεται τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

Συναφώς, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους προκρίνεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

6. Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος -κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,
- β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και
- γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ.12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογεί την ανάθεση εκείνων μόνο των υπηρεσιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι την κάλυψη των τακτικών (πάνγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, από τις πρόσφατες Γνώμες της Αρχής, ενδεικτικώς, Δ5, 14/2024).

7. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Όπως έγινε δεκτό στην Δ104ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνη γνώμη της Αρχής, η προηγούμενη αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία που διενήργησε η αιτούσα για το έτος 2023 είχε ολοκληρωθεί εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) μηνών από την προκήρυξη του διαγωνισμού. Βάσει του συγκριτικού αυτού δεδομένου, ως προς τον απαιτούμενο χρόνο, η αναθέτουσα αρχή ενήργησε επιμελώς, εκκινώντας τη διαγωνιστική διαδικασία στις 5-9-2023. Ωστόσο, λόγω διοικητικής εμπλοκής (βλ. ΙΣΤΟΡΙΚΟ), η διαδικασία ακυρώθηκε. Παρά ταύτα, άμεσα και συγκεκριμένα την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κοινοποίηση της 1773/2023 Απόφασης της Αρχής, η αναθέτουσα αρχή συμμορφώθηκε, επαναδιατυπώνοντας τους όρους της διακήρυξης, και ήδη στις 11-12-2023 εκκίνησε τη νέα διαγωνιστική διαδικασία (ΑΔΑΜ: 23PROC013930195 2023-12-11), στο πλαίσιο της οποίας δεν ασκήθηκαν προδικαστικές προσφυγές κατά των όρων της διακήρυξης (βλ. ΙΣΤΟΡΙΚΟ υποσημείωση). Η κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε στις 22-3-2024, δηλαδή εντός χρονικού διαστήματος δύομισι (2,5) μηνών, το οποίο, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, υστερεί κατά ένα έως δύο μήνες από το κατά συνήθη πρακτική απαιτούμενο, ενόψει της «ιδιαιτερότητας» των διαγωνισμών καθαριότητας.

Ωστόσο, κατά της απόφασης κατακύρωσης ασκήθηκαν τρεις (3) προδικαστικές προσφυγές και από τους τρεις (3) συμμετέχοντες στον διαγωνισμό οικονομικούς φορείς, επί των οποίων δεν εκδόθηκαν αποφάσεις εντός της προβλεπόμενης αποκλειστικής προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, με αποτέλεσμα την τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψή τους. Κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης των προδικαστικών προσφυγών ασκήθηκαν και από τους τρεις (3) προσφεύγοντες οι υπ' αριθμ. πρωτ. 6419/12-6-24, 6773/20-6-24 και 6772/20-6 24 αιτήσεις ακύρωσης και αναστολής εκτέλεσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσ/νίκης (με ορισθείσα ημερομηνία εκδίκασης την 17η.10.2024), το δε Διοικητικό Εφετείο - σύμφωνα με την πάγια νομολογιακή πρακτική - ανέπεμψε τις υποθέσεις στην ΕΑΔΗΣΥ για κρίση επί της ουσίας (κοινοποίηση των αποφάσεων στο Νοσοκομείο στις 4-12-2024, 24-12-2024 και 06-11-2014), γεγονός που προκάλεσε περαιτέρω καθυστέρηση (2.5 Ιστορικό). Η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. με τη σειρά της εξέδωσε τις υπ' αριθμ. Σ1756/2024, Σ194/2025 και Σ82/2025 αποφάσεις, οι οποίες προσβλήθηκαν με αιτήσεις ακύρωσης – αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης από τους προσφέροντες στη διαγωνιστική διαδικασία, με ημερομηνία εκδίκασης στις 06-03-2025, 13-03-2025, 10-04-2025 και 10-04-2025 αντίστοιχα (2.8 Ιστορικό). Σημειώνεται ότι, αναφορικά με τις αιτήσεις ακύρωσης – αναστολής που, κατά το παρόν χρονικό σημείο, εξετάστηκαν από το αρμόδιο Δικαστήριο, δεν έχουν εκδοθεί σχετικές αποφάσεις έως σήμερα.

Τα ως άνω γεγονότα, όπως και η παρέλευση χρονικού διαστήματος πέντε περίπου μηνών από την κατάθεση των δικογράφων έως την ημερομηνία εκδίκασης των αιτήσεων ακύρωσης/αναστολής και την έκδοση αποφάσεων περί αναπομπής των υποθέσεων στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. προκειμένου να εκδοθούν αποφάσεις επί των προδικαστικών προσφυγών των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό, λαμβανομένης υπόψιν και της επιπλέον καθυστέρησης που μεσολάβησε έως την έκδοση σχετικών αποφάσεων από την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., αλλά και της εκ νέου δικαστικής προσβολής των ρητών αποφάσεων που εκδόθηκαν από την Αρχή, με αιτήσεις αναστολής – ακύρωσης, ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από την αναθέτουσα αρχή. Δεδομένης της εκ νέου προκύψασας διοικητικής και δικαστικής εμπλοκής, είναι αδύνατο να ολοκληρωθεί η διαγωνιστική διαδικασία έως τις 30-4-2025 που λήγει η αριθμ. 152/2024 (ΑΔΑΜ : 24SYMV015514488) υφιστάμενη σύμβαση, η οποία προέκυψε από την τελευταία

διαπραγμάτευση μετά από τη σύμφωνη γνώμη της ΕΑΔΗΣΥ (Δ104 ΕΑΔΗΣΥ/18.9.2024 σύμφωνη γνώμη). Ως εκ τούτου, με δεδομένη και την επικαλούμενη περιορισμένη δυναμική της διοικητικής στελέχωσης της αναθέτουσας αρχής, η απρόβλεπτη περίσταση που δημιουργήθηκε (σιωπηρή απόρριψη των προδικαστικών προσφυγών από την ΕΑΔΗΣΥ, αναπομπή από το Διοικητικό Εφετείο και έκδοση σχετικών αποφάσεων από την Αρχή περίπου οκτώ και πλέον μήνες αργότερα από την κατάθεση των προδικαστικών προσφυγών, με ακόμα αβέβαιη εξέλιξη της διαδικασίας λόγω της εκ νέου δικαστικής προσβολής των αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ) και ανέτρεψε τον προγραμματισμό της Αναθέτουσας αρχής για την απρόσκοπτη κάλυψη των αναγκών της σε υπηρεσίες καθαριότητας, οι οποίες συνιστούν δημοσίου συμφέροντος αγαθό για τους νοσηλευόμενους, το ιατρικό, καθώς και λοιπό προσωπικό του Νοσοκομείου, δεν ανάγεται κατ' αποκλειστικότητα στη σφαίρα ευθύνης της, (πρβλ Δ128 ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ71 ΕΑΔΗΣΥ/2024 και Δ104 ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνες γνώμες της Αρχής). Επιπροσθέτως, αφενός η αναμονή της έκδοσης των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης επί των αιτήσεων ακύρωσης που εξετάστηκαν και αφετέρου η περαιτέρω αναμονή εξέτασης στις 10-04-2025 των λοιπών αιτήσεων ακύρωσης με άγνωστο χρονικό ορίζοντα δημοσίευσης των σχετικών αποφάσεων, εντός του οποίου χρονικού διαστήματος ισχύει το ανασταλτικό αποτέλεσμα για την υπογραφή του συμφωνητικού (εκτός και αν το δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά), θα οδηγήσει σε ακόμα μεγαλύτερη καθυστέρηση, η οποία εκφεύγει από τον έλεγχο και τη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας αρχής.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι όταν η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει για περισσότερες φορές στην εξαιρετική διαδικασία του 32 παρ. 2 περ. γ', δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που την οδήγησαν να προσφύγει τις προηγούμενες φορές, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) συντρέχουν και για την εκ νέου προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (ΣτΕ 1747/2011 σκ. 5, ΔΕΦ Πειρ 156/2022 (Ακυρωτικός Σχηματισμός σκ. 12).

Συνεπώς, εκτιμώντας ότι η αναθέτουσα αρχή δεν επικαλείται ως απρόβλεπτη περίσταση την εμπλοκή ως ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσης των υπ' αριθ. Δ128/2023, Δ71/2024 και Δ104 ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνων γνωμών της Αρχής, αλλά την εκ νέου επελθούσα δικαστική εμπλοκή όπως και γεγονότα νέα, τα οποία έλαβαν χώρα μετά την έκδοση αυτών των γνωμών (πρβλ. Ιστορικό παρ. 2.8) και επιτείνουν την, κατά τα ανωτέρω, καθυστέρηση και αβέβαιη εξέλιξη της υπόθεσης, συνάγεται ότι εν προκειμένω συντρέχει η υπό εξέταση προϋπόθεση για την εφαρμογή της εξαιρετικής διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016.

Τα ανωτέρω γεγονότα διαφαίνεται ότι υπερέβησαν την απαιτούμενη προβλεψιμότητα της αναθέτουσας αρχής. Πέραν αυτού, η αδυναμία πρόβλεψης του χρόνου έκδοσης και δημοσίευσης των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου επί των αιτήσεων ακύρωσης – αναστολής, καθώς και η επιπρόσθετη καθυστέρηση της παροχής των υπηρεσιών καθαριότητας εξαιτίας του απαιτούμενου χρόνου του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθιστούν αβέβαιη την εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας και τον χρόνο ολοκλήρωσής της.

Συνεπεία της διοικητικής και -επί του παρόντος- δικαστικής εμπλοκής της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας που έχει προκύψει κατόπιν των ανωτέρω γεγονότων, το Νοσοκομείο ευρίσκεται σε πραγματική αδυναμία να καλύψει την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας, με δυσμενείς επιπτώσεις για τη ζωή και την υγεία των ασθενών, των εργαζομένων και των συνοδών/επισκεπτών, καθόσον ελλοχεύει άμεσος κίνδυνος διασποράς ασθενειών και

λοιμώξεων. Ως εκ τούτου, η ανάγκη αδιάλειπτης παροχής των υπηρεσιών καθαριότητας παρίσταται πράγματι κατεπείγουσα και δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της επισπευσμένης διαδικασίας.

Συναφώς, η αρνητική χρονικά πορεία της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της αναθέτουσας να καλύψει με άλλον τρόπο την, σε ενεστώτα χρόνο, άμεση και διαρκή ανάγκη της προς παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, δεδομένης της επικείμενης λήξης της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις 30.04.2025 (βλ. και Δ 37/2022, Δ 52/2022, Δ73/22, Δ128/2023, Δ71/2024 και Δ104/2024 Γνώμες της Αρχής).

Σε συνάρτηση με τα προδιαληφθέντα, το αιτούμενο χρονικό διάστημα των επτά (8) μηνών από τη λήξη της υφιστάμενης σύμβασης (30-04-2025), ήτοι από 01-05-2025 έως 31-12-2025, κρίνεται στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου, για την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, ενώ σε περίπτωση που αυτή ολοκληρωθεί σε προγενέστερο χρόνο η αναθέτουσα οφείλει, περιλαμβάνοντας σχετικό όρο στην υπό ανάθεση σύμβαση, να προβεί μονομερώς και αζημίως στη λύση της.

Ως εκ τούτου το εξεταζόμενο αίτημα για την ανάθεση της υπόψη σύμβασης διαφαίνεται βασίμως ότι έχει υποβληθεί στο απολύτως απαραίτητο για την αιτούσα αναθέτουσα αρχή.

IV. Συμπέρασμα :

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή της Αρχής ομόφωνα αποφασίζει:

Την Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016 για την προσφυγή του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του νοσοκομείου, χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 195.960,00€ πλέον Φ.Π.Α.24% ή 242.990,40 € συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω συνδρομής των προς τούτο προϋποθέσεων.

Αθήνα, 10 Απριλίου 2025

Ο Συντάκτης

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Ευαγγελία Κουτούπα